

DISSERTATIO JURIDICA
INAUGURALIS

De
JURE OPTIONIS

Quam
JUVANTE DEO TER OPT. MAX.
DECRETO ATq; AUTORITATE

Magnifici, Nobilissimi & Consultissimi
Utorum Senatūs

In Illustri Academia KILONIENSI,
Sub PRESIDIO

DN. BERNHARDI Schultzen /

JCti, Pro-Cancellarii & Antecessoris Primarii,
Facultatis Juridicæ p. t. Decani,
Domini Patroni ac Fautoris sui perpetim venerandi.

Pro
Summis in Utroq; Jure Honoribus ac
Privilegiis ritè & legitimè consequendis,

Publico ac solenni Doctorum disquisitioni exponit

JUSTUS THEODORUS VOLCMARUS;
Hollatus.

Ad diem 15. Martii A. C. M. DC. LXXXI.

In Auditorio Majori, horis ante & pomeridianis.

KILONI,

Literis JOACHIMI REUMANNI, Acad. Typogr;

4, 301.
1755
1687, 4

7
11



ILLUSTRISSIMO COMITI
Ac
DOMINO
DN. FRIDERICO

COMITI ab Allfeldt in Langeland &
Nixingen / LIBERO BARONI in Möders-
burg / DYNASTÆ in UTROQUE Seegarten /
Grauenstein & Wildtuf / ORDINIS ELEPHAN-
TINI EQUITI, SACR. REG. MAJ. DAN. & NOR-
WEG. CANCELLARIO MAGNO, & SANCTIO-
RUM CONSILIORUM PRÆSIDI, CONSILIARIO
PROVINCIALI & CANCELLARIÆ PRÆSIDI, DU-
CATUUM SCHLESWIGI & HOLSATIÆ GUBER-
NATORI, PRÆFACTO SUMMO STEIN-
BURGI & DITHMAR-
SLE.

DOMINO MEO CLEMENTI AC
GRATIOSISSIMO FELICITATEM!

ILLUSTRISSIME COMES

Domine gratiosissime

Non deprecor audaciæ culpam, qui sub *Illustri tuo nomine*, ceu *Tutelari aliquo Numine*, tuisq; auspiciis *Dissertationem meam Inauguralem* in omnium conspectum, publicumq; theatrum produco. Invitavit me, qui invitat omnes benefico suo fidere vultus, unde augurari mihi veniam non iniquus erga me voluntatis *Tue* interpretis ausus fui: Præsertim & beneficio *Tuo* animatus, & clementissimis *Tuis* alloquiis nuper in amplissimam gratiæ spem erectus. Admitte itaq; *Comes Illustrissime* leve quidem schediasma, sed devotissimi tamen animi documentum, ac patere tot præclaris *Viris*, qui *Te* immortalibus in *Republicam* & *Literas* meritis omnibus venerabilem, & quasi *Cælo* lapsum *Mæcenatem* intuentur, hujus quoque nominis umbram miseri. Respice ab hâc quam volvis *Regiorum negotiorum*

A 2

mole

mole, ad hujus clientuli Tui minutias, quique ad
æternitatem Solidæ eruditioni conciliandam Te to-
rum impendis, me quoque Patrocinio Tuo ne de-
dignare, ut hujus mea studia auspiciis provehantur,
Tuo præsidio firmentur, Tuâ benevolentia ornentur.
Quo fiet ut sub Te *Togata virtutis Heroe maximo* la-
certos tandem erigam, Teque *Hercule non Musagetâ*
tantum, sed & *Alexicaco* Invidiæ tela feliciter repel-
lam, Stabo interim eminens *Illustrissimarum Virtu-
tum Tuarum* religiosus observator silentio illas ve-
neraturus, voce utpote meâ ac stylo longè subli-
miores. Servet Te DEUS *Regis nostri incomparabi-
lis* Administrum incomparabilem in *Regni* decus,
Holsatiæ præsidium, *Consiliorum* proram & puppim;
quò perpetuis aucta incrementis & *Illustrissima*
floreat *Familia Tua*, & huic innixa salus publica ve-
lut in solo quodam suo conquiescat. Per scriptum
in Academia Kiloniensi ad diem I, Martii A. O. R.
M. DC. LXXXI,

ILLUSTRISSIMÆ EXCEL-
LENTIÆ TUÆ

Clientis humillimus

Justus Theodorus Volcmarus,

I. N. D. N. J. C.

Nulla doctrina in Philosophiâ Morali nobilior, aut ad vitam civilem cognitu magis necessaria existit, quàm ea, quæ de principiis actionum humanarum agit. Inde est quod Jureconsulti passim in legibus, imprimis ubi de criminibus tractant, eam quoque inculcent, prout patet ex iis quæ tradit PAULUS in l. 53. *princ. ff. de furr.* ULPIANUS in l. 5. §. 2. *ff. de pœn.* MARCIANUS in l. ii. *pr. ff. eod.* adeoque legere licet apud BRUNNEM ad d. l. 53. CARPZOV. *Pract. Crim. p. 1. q. 1. n. 17. & 18.* MENOCH. *consil. 1197. n. 11.* Eleganter de iis differit ARISTOTELES *Moral. libr. 5. c. 10* quem locum sanè egregium & usus maximi integrum latine posuit GROTIUS *d. I. B. & P. libr. 3. c. 11. n. 4.* Actus autem hominum alii dicuntur exteriores, alii interiores: Ad principia actionum Exteriorum refertur consultatio & Electio. Electio describitur quod sit deliberata acceptatio unius medii præ altero DIVUS THOMAS *libr. 2. q. 14. art. 2.* non tamen est unum planè & idem quid cum spontaneo, sic enim certo modo etiam bruta agunt spontè ARISTOT. 3. *Ethic. c. 1.* quibus tamen electio non competit, licet ea improprie illis tribuatur. Nam quamvis brutum animal cum pascitur, ex multis herbis pro lubitu hanc vel illam, prout hæc aut illa magis arridet, decerpere potest, non verò est proprie electio quoniam solo naturali instinctu in res feruntur, nec conferre eas inter se possunt HORNEI *libr. 3. c. 4. Philosoph. Moral.* Electio itaque præcisè & in se spectata est actus voluntatis elicitus ARISTOT. 3. *Ethic. c. 3.* THOMAS *cit. loc.* non autem quivis actus ejus, sed quem aliqua consultatio præcessit. Eligere nihil aliud est, quàm ex multis præviâ consultatione unum alteri præoptare HORNEI *diff. loc. n. 22.* Ad actiones voluntarias, in quibus electio locum habet, etiam referri debent, quas mixtas vocant, quando minus malum inutile vel injucundum suscipitur, ad majus malum evitandum, quod aliter declinari nequit e. g. Si quis naufragium timens merces in mare projiciat, ne navis ponderosior submergatur; Hæc actio

A 3

est

est partim voluntaria, partim involuntaria. Si enim illa per se & nudè spectetur, est involuntaria; Si verò cum omnibus iuris circumstantiis reverà est voluntaria GROT. *de I. B. & P. libr. 2. c. 11. n. 7.* PUFFENDORF. *Element. Jurispr. Univers. lib. 2. Obs. 2. §. 2.* Quando autem Nobilissima hæc Electionis vel Optionis materia sub nostræ Jurisprudentiæ militat vexillo, adeoque in jure nostro sub variis titulis dispersa visitur; Hinc de jure Optionis quædam colligere & loco Dissertationis Inauguralis impræsentiarum proponere operæ pretium duxi. Ut verò ordine in utilissimæ hujus materiæ explanatione progrediar, eam intra hos limites coerendam ibo (1.) Præmittenda veniet Optionis Etymologia, Homonymia & Synonymia cum ejus Descriptione ac divisione (2.) Personas quæ hanc Optionis vel Electionis facultatem moralem concedere possunt, & quibus illa Optio competat (3.) de Objecto (4.) de Optionis Formâ (5.) De effectu (6.) denique de modis, quibus Optio concessa tollatur agam. Cum verò difficilè sit, ut bono jungantur exitu, quæ malo inchoata sunt principio c. *Principatus 25. caus. 1. q. 1.* hinc monitu Imperatoris nostri in 1. 2. *pr. C. de offic. Præf. Prætor. Afric.* in nomini Domini nostri Jesu Christi ad rem ipsam accessum facio. Fave itaque O Jesu cæptis, annue votis!



TH.



THESIS. I.

Cum principium eruditionis sit intelligentia verborum prout notat SOCRATES *apud Epictet.* referente WISSENBACH. *in verb. init. ad tit. ff. de V. S. Diff.* 1. adeoque intimioris eorum pensitationis labor, quo JCTos præsertim delectari asseverat JOH. OTT. TABOR *de Metat. c. 2. n. 1.* Ulpiano quoque JCTo summus pariter ac præcipuus existerit, sicuti *in l. 1. ff. de J. & J. l. 1. §. 1. ff. de pact. l. 3. ff. de institor. act.* & passim videre est, ut inde accuratissimum nominum indagatorem eundem ex Athenæo salutarint teste CUJAC. *lib. 24. Obs. 39. circ. fin.* Hinc ad ejus exemplum môx in frontispicio nominis notationem omnium primum indagare sustinebimus. Optionis itaque vocabulum deductum autumant à Græco verbo ὄψω, quod est video, quoniam is qui optat, videre debeat quod eligit, & an expediat illud vel alterum fortè optare atque eligere P. REBUFF. *in l. 28. ff. de V. S. CALVIN. in lexic. Jurid. sub. fin. in voc. Optionem fol. m. 631. cum seq.* GERARD. JOAN. VOSS. *in Etymologic. sub. voce Opto.*

TH. II.

Optionis vocabulum in sensu juridico sumptum, quo præprimis nostra hic festinat intentio, accipitur *VEL IN GENERE MASCULINO prout in l. 6. ff. de iur. immunitat. & l. fin. C. Locat.* adeoque quam plurimas significationes sustinet, quas tanquam ad scopum nostrum impertinentes hic longè seric enarrare de industriâ superfedemus, *vid. cui vo-*
lupe :

lupé, CALVIN. *loc. cit. sub voce Optio.* THOLOSAN. *Syntagm. Jur. Univ. libr. 13. c. 15. f. m. 200.* CONRAD. RITTERSHUS. *Nov. Exposit. part. 14. c. 5. n. 4. & c. 6. n. 3.* CUJAC. *ad Novell. 22. & 116. c. 1. tùm in Comm. ad lib. 10. Cod. p. m. 75. & 86.* ROSIN. *Antiq. Roman. libr. 10. c. 7. cir. fin.* VEL IN FOEMININO GENERE: Et hoc modo capitur VEL PRO IPSO OPTIONIS ACTU LEGITIMO l. 77. ff. de R. I. l. 5. in pr. & l. 10. ff. de legat. i. l. 25. pr. ff. de liber. caus. VEL PRO FACULTATE S. POTESTATE alicui concessâ, quâ mediante ex pluribus rebus quis sibi rem aliquam liberè eligere potest l. 8. §. 3. & integr. tit. de opt. leg. §. 23. Instit. de legat. l. 10. §. fin. ff. de jur. dot. & l. 3. C. de fidejuss. In quo significato nobis impræsentiarum Optionis vox venit.

TH. III

Synonymum Optionis constituit Electio. Optionis namque pariter ac Electionis vocabulum quam Sæpissimè in jure nostro, præsertim in materiâ Legatorum, promiscuè usurpatur; ita ut hoc idem quod illud importet, & vice versa d. l. 8. & tot. fermè tit. ff. de opt. leg. l. 5. ff. de legat. i. l. 3. ff. qui & à quib. manumiss. l. 3. §. 6. ff. ad exhibend. l. 18. in pr. ff. fam. ercisc. l. 2. §. 3. in fin. ff. de eo quod cert. loc. l. 9. §. 1. ff. de dol. mal. adeoque Optione expressè legatâ, si sic fortè testator dixerit: Titio Optionem servorum meorum do, lego, Specialem ac Solemnem illam electionem, quam Optionem modo diximus, datam non minus censeri, ac si testator jecisset: Titius ex servis meis, quemcumq; volet optato l. 2. ibique BRUNNEM n. 1. pr. ff. de opt. legat. BEATUS HAHN. cum BACHOV. ad Paratit. Wesenbec. cod. n. 1. AMAD. ECKOLT. ad ff. eod. tit. §. 1. Falsò quidam putaverunt aliud esse legatum Optionis, aliud Electionis. Verum diversum illud existere à simplicilegato Generis aut alter.

alternativo, certum adeoque obvium est ex l. 2. pr. ff. de opt. leg. l. 9. in pr. & §. 1. ff. cod. VINN. ad §. 23. Instit. de legat. Quapropter Optio & Electio sat convenienter & rectius pro iisdem usurpantur BACHOV. ad Treutl. v. 2. D. 13. th. 5. lit. A. p. m. 806. cum seqq. Nominationis voculam quoque pro Opti- onis Synonymo agnoscit FLORES DIEZ. de Mens pract. quest. jur. Civ. & Can. libr. 3. q. 22. f. m. 259.

TH. IV.

Cum definitio sit amussis proprietatis & totius exactæ & me- thodicæ tractationis ceu quoddam fundamentum notante EVERHARD. in Top. loc. à Definit. n. 4. Hinc & nos, ut quid sit de quo ulterius dicturi, pateat, eam merito præmittimus, & sublequentem in faciem adumbratam sistimus. JUS OPTIO- NIS sive Electionis est facultas moralis, competens vel ex contra- ctu, vel ex ultimâ voluntate, vel legis dispositione, ut quis rem aliquam ex pluribus liberè eligere possit, arg. l. 8. §. 3. & tot. tit. ff. de opt. legat. Dicitur facultas, quam Jcti nomine Sui ap- pellant FILLIUCIUS tr. 31. tom. 2. de I. & I. c. 2. n. 29. GROTIUS verò de I. B. & P. libr. 1. c. 1. n. 5. jus propriè aut strictè di- ctum vocat. Subjicitur moralis, quæ qualitas in homine hæc est, quod actionem voluntariam legitime possit edere, & cum effectu morali h. e. ut actio illa congruat legibus, & in aliis effectus morales producere queat PUFFENDORF. E- lement. Jurispr. Univers. lib. 1. def. 14. §. 1. & 2. Additur ex plu- ribus, quia Electio in conceptu suo formali involvit ac- ceptionem unius præ altero, nec illa locum habet, si- num medium vel una res tantum præsupponatur. Hæc Optio vel Electio dividi potest in Expressam seu Formalem, & Virtualem sive Tacitam. Illam vocamus, quæ vel contra- hentium, quorum alteruter fortè sibi potestatem Optan- di in ipsâ, conventionè per expressum reservavit, vel testa-

B

toris

oris, hæredi aut legatario optandi facultatem verbis expressis concedentis voluntate suffultanitur; *Hanc* verò, quæ ex naturâ & conditione vel legati, vel rei in contractum deductæ colligi & conjici potest.

TH. V

Expositis suprà generalibus, specialia ex lege methodi propositâ substernimus, auspicando ea à Personis, quæ Optionis facultatem concedere possunt, & quibus illa competat. Habito itaque respectu ad contractum, potestate juris Optionis constituendi pollent omnes illi, qui huic consensum suum de jure constantè accommodare habiles sunt *arg. l. 39. l. 43. l. 46. & l. 48. ff. de O. & A. l. 5. ff. d. R. J. ibique* PETR. FAB. & PHILIPP. MATTH. Nam cum sine consensu nullus contractus validè initur *l. 1. §. 5. ff. de pact. ibique* GLOSS. & Dd. ita nec optandi facultas ex eo profluens firmitèr conceditur. Si autem ultimas voluntates respicimus, hos aptos pronunciamus, qui testamenti factionem activam habent, adeoque hæredes instituere, pariter ac legata & fideicommissa efficacitèr relinquere possunt *arg. l. 2. l. 114. pr. & §. 1. ff. de legat. 1. l. 22. §. 1. ff. de legat. 3.* Competit verò hæc facultas moralis activa illis, quibus *aut ex conventione contrahentium, vel testatoris voluntate expressâ, vel tacitâ* Optio permittitur, modò tamen majores & sui juris sint BRUNNEM. *ad l. 5. ff. de legat. 1. n. 1.* De illis, quibus Optionis facultas per expressum concessa, satis expeditum est, quod hæc iis utique integra manere debeat, quoniam contractus non modò ex conventionem formam, vim ac legem accipiunt *per l. 52. ff. de V. O. l. 1. §. 6. ff. de pos. Nov. 136. c. 1. l. 23. ff. de R. J. ibique* PETR. FAB. *p. m. 82. cum seq.* Sed & in omnibus testatoris voluntas sic dominari censetur *l. 23. §. 1. circ. fin. C. de legat. ut ultimum*

mum ejus elogium legitimam finem fortiatur *l. 3. §. 4. C. commun. de legat.* ECKOLT. *ad ff. Tit. de opt. legat. §. 4. & debitum effectum consequatur* JOH. STUCKIUS *part. 1. cons. 10. n. 43. & 194.* PECK. *de testam. Conjug. libr. 5. c. 3. n. 4.* ubi fat venustè voluntatem testatoris ita observandam esse dicit, sicut venator observat leporem PARIS. *vol. 2. Consil. 19. n. 43. & vol. 3. Cons. 44. n. 6.* ROLAND. *à VALLE vol. 3. Cons. 32. n. 27.* HIPPOL. RIMALD. JUN. *v. 2. Cons. 116. n. 12.* Quæ verò tacitam vel testatoris, vel contrahentium voluntatem involvunt, ex quâ colligi possit num hæredi, an legatario Optandi facultas relicta sit, circa ea major difficultas subest, quapropter in illorum qualitatem & naturam paulò plenius ut inquiramus, omninò expedit.

TH. VI.

In legatis de quibus primùm differere lubet, aut specificum & certum aliquod nomen personæ, sive rei à testatore expressum cernitur, aut in specie non reperitur appositum, sed vel in genere, vel alternativè aliquid, & circa id Optandi potestas alicui relinquitur. Quà prius testatoris expressa voluntas præcisè est observanda, & illi Optandi facultas competit, cui hæc à testatore per expressum concessa, prout diximus; Posterius quod attinet, si videlicet in eo nomen quidem appositum, incertum verò de quo in specie senserit testator *v.g. si Stichum legaverit l. 32. §. 1. ff. de legat. 1. & plures in hæreditate sese offerunt Stichi; aut fundum Cornelianum l. 39. §. 6. ff. eod. & duos possederit, in ejusmodi legato hæredi Optio competit per l. 37. §. 1. ff. de legat. 1.* quoniam ex nomine proprio rei legatæ adjecto apparet, testatorem certi cujusdam rationem habuisse, licet id in specie incertum sit GOTHOER. *in Not. ad proximè citat. l. 32. §. 1. lit. m.* BRONCH. *Conciliat. cent. 3. ass. 49.* tum quod in dubio

partes hæredis, utpote debitoris favorabilioreſ omninò re-
putari debeant, ut is mitius condemnetur FRANCISC.
MARZAR. *Conſil. 11. n. 6. & Conſil. 48. n. 42. cum. ſeqq. f. m. 62.*
& 170. Legatum generis quod ſpectat, quando in genere vel
ſimpliciter & nudè aliquid legatur, de eo regula genera-
lis ab imperatore noſtro §. 22. *Inſtit. de legat. tradita, & in*
l. 2. §. 1. ff. de opt. leg. fundata, hiſ verbis concepta legi-
tur: Quod videl. ſi generaliter ſervus vel alia res legetur,
Optio ſi Electio legatarii exiſtat, quoniam ejus arbitrio per-
mittitur, quâ actione experit velit *l. 108. §. 5. ff. de legat. 1.*
WISSENBACH. *ad ff. part. 2. D. 4. th. 22.*

TH. VII.

Non una reperitur differentia inter hocce legatū Generis,
& Optionis ſ. Electionis. In hoc enim Optionis ſc. legato quod
ſemper per vindicationem relinquitur, ſolennis eſt & expreſſa
electio; eaq; eſſentialis, & legatario competebat *l. 34. §. 14. ff.*
de legat 1. l. 10. ff. de legat. 2. SUTHOLT. *Differt. 10. aphor. 54.*
quoniam non modò ex verbis, quibus id concipi ſuevit videl.
do, lego, capito. ſumito, habeto, vindicato omninò apparuit,
ſanè teſtatoris ità legantis voluntatem eam eſſe, ut poſt
ipſius mortem legatarius conſeſtim legati dominium con-
ſequatur BACHOV. *ad Trentl. v. 2. D. 13. th. 7. lit. A.* eoque
nomine vindicationem habeat *l. 49. §. 1. ff. de rei vindic.*
ANTON. FAB. *libr. 6. Conject. c. 1. n. 2. f. m. 114. & libr. 15.*
Conject. c. 7. n. 10. ſed & manifeſtam contradictionem in-
volveret, eſſe legatum Optionis, & tamen non competere
legatario electionem. In illo Generis videl. legato ineſt
quidem Electio, ſed tacita & minus ſolennis VINN. *ad §.*
23. Inſtit. de legat. n. 1. eaque nonnunquam eſt hæredis, ſi ni-
mirum ita teſtator vel expreſſis verbis ipſi Optionem per-
miſerit, vel tacitè & virtualiter dirigendo verba legati exe-
cuti-

cutivè ad eum, veluti si per damnationem: *heres meus damnas esto*, hæredem dare jussisset *l. 12. ff. de opt. leg. l. 45. §. 1. l. 110. ff. de leg. 1. l. 43. §. f. de leg. 2. l. 29. §. 1. circ. fin. ff. de legat. 3.* LYCKLAM. *membr. libr. 4. Eclog. 2.* BACHOV. *ad §. Optionis Instit. de legat. n. 2.* ULPIAN. *in fragm. Tit. 24.* Cujus distinctionis ratio etiam hodiè omninò habenda post exæquationem legatorum *per l. 1. C. commun. de legat. factam* PACIUS *L. L. concil. cent. 6. q. 16.* STRUV. *Synagm. Jur. Civ. Exerc. 35. th. 3.* BACHOV. *ad. Treutl. v. 2. D. 13. th. 5. lit. A.* quoniam illa exæquatio sic est accipienda, ne quid contra testatoris voluntatem committatur, nec legatario vindicatio antè dari debet, quam hæres declaraverit, quid ex rebus hoc modo legatis præstare velit VINN. *ad. §. 22. Instit. de legat. n. 5.* HILLIG. *ad. DONEL. libr. 8. c. 19. lit. K.* HARTM. PI-STOR. *p. 3. q. 4. n. 3.* Testator quoque apertioribus verbis exprimere non potuit, cuinam Optionis facultatem datam vellet, quàm cum vel legatarium vindicare jussit, vel hæredem dare damnavit ANTON. FAB. *alleg. loc. n. 23.* LYCKLAM. *d. libr. 4. Eclog. 1.*

TH. VIII.

Quà legatum generis verò Dd. notandum monent, si illud in genere summo & subalterno relictum fuerit, adeoque substantiam vel corpus aut animal simpliciter quis legaverit, quod hoc ipsum rectè removendum veniat, cum illud ob inexplicabilem ejus incertitudinem & vagam sui significationem nullius momenti & prorsus inutile sit, imò risum potius mereatur, quam ut ullius valoris reputetur BRUNNEM. *ad l. 71. ff. de legat. 1. n. 2. & seq.* SCHNEIDW. & MYNSING. *ad §. 22. Instit. de legat.* quoniam hæres rem minimam, mulcam fortè præstando sese liberare queat GLOSS. *ad cit. §. lit. b. tùm ad l. 37. ff. de legat.*

l. lit. b. VINNIUS ad d. §. n. 2. quapropter in eo Optio per-
peram instituitur BACHOV, ad §. Optionis Instit. de legat.
n. 1. cum in tam effusâ generalitate nil certi Optari, neque
ullo modo testatoris voluntas cognosci poterit ZASIUS in
l. legato generalitèr ff. de legat. 1. n. 5. f. m. 181. In legato au-
tem in Genere inferiori s. infimo relicto, quod tertium Jcti
prioribus superaddunt, quemadmodum & species Jctis est,
quod Dialectici Individuum vocant, prout tradunt BENE-
DICT. de CAPRA, Conclus. & reg. 113. n. 21. cum
seqq. f. m. 168. & GOMES. var. Resol. tom. 1. c. 12. n. 32.
& tom. 2. c. 11. n. 8. & seq. f. m. 186. & 320. VINNIUS loc.
cit. n. 1. Et quidem rerum quæ à naturâ certam determina-
tionem habent e. g. homo, equus, arbor, legatario Optandi
facultas competit l. 2. §. 1. ff. de opt. leg. modò res ejusmodi
in defuncti bonis reperiantur, & verba executiva ad eum
directa fuerint CAROL. MOLIN. Comm. in Consuet. Paris.
Urb. tit. 1. §. 8. in verb. prent. n. 2. f. m. 207. & §. 34. n. 11. f.
498. DONELL. 8. Comm. 19. ibique HILLIG. in Notis. lit. K.
BRUNNEM. ad l. 37. ff. de legat. 1. n. 1. quia non modò hoc
legatum generalitèr relicto validum existit. l. 13. l. 17. l. 34.
§. 3. ff. de legat. 1. l. 25. §. 17. ff. famul. erisc. MICH. GRASS. de
Success. §. legatum q. 61. n. 3. Sed & legatario potestas est,
quâ actione uti velit, hinc ejus quoque electio esse debet
per cit. l. 108. §. 2. ff. de legat. 1. ZASIUS. alleg. loc. n. 17.

TH. IX.

Quod spectat res naturâ non determinatas, sed quæ
 factò potius ac destinatione hominis constituuntur videl.
 domus, fundus l. 24. §. 3. ff. de legat. 1. l. 60. in pr. ff. de V. S.
 Ex earum simplici legato, si testator nullos fundos aut ædes
 habeat, nihil debetur & magis derisorium, quam utile est l.
 115. in pr. ff. de V. O. l. 71. de legat. 1. l. 69. §. 4. ff. de jur. dot.

Bach.

BACHOV. *ad §. optionis Instit. de legat. n. 1.* WISSENBACH. *ad ff. p. 2. D. 1. thef. 22. tùm ad cit. l. 60. ff. de V. S. D. 18. th. 12.*
ECKOLT. *ad ff. de opt. leg. §. 2.* Si verò testator fundos vel
ædes habeat, utile & validum legatum existit BRUNNEM,
ad l. 71 ff. de legat. n. 1. SCHNEIDEW. *ad §. 22. Instit. eod. n.*
9 BACHOV. & VINN. *ad eund. n. 1. 3.* adeoque pro modo
facultatùm testatoris, & dignitate legatarii omninò debe-
tur GOMEZ. *tom. 2. Resol. 11. n. 10.* quoniam in fundo rusti-
co & urbano eadem ratio subest *d. l. 24. de legat. 1.* & non
minus fundi, quam domus legatum determinationem ex
voluntate testatoris recipit LUDW. *ad cit §. 22. Instit. de le-
gat. n. 3.* prout enim de unâ domo pariete medio interje-
cto plures efficere licet, ita de fundo per regiones diviso,
plures fundos constituere possumus, quod tamen minimè
solâ destinatione sine ullo facto, sed per regiones, sepes, fur-
cas aut appositionem terminorum rectè expeditur HIE-
RON. *de COEVALL. in spec. aur. Opin. Comm. contr. commun.*
tom. 3. q. 792. f. m. 153. MENCHAC. *de success. progress. libr.*
3. §. 27. n. 35. ZAS. *ad cit l. ff. de legat. 1. n. 9. & sing. Respons. libr.*
1. c. 1. n. 42. cum seqq. f. m. 10. In ejusmodi quoque rerum
legato Optandi facultatem legatario tribuunt *per. l. 71. in*
pr. ff. de legat. 1. quoniam hic habet reivindicationem BRUN-
NEM. *ibid. n. 1.* adeoque in Codice Florentino rectius hu-
jus legis verba hunc in modum leguntur: *Si domus alicui sim-
pliciter legata, cogentur heredes quam domum vellet, Le-
gatario dare* WISSENBACH. *ad ff. p. 2. D. 4. thef. 22.*
LUDW. *ad alleg. §. Instit. de legat.* SCHNOBEL. *Disp. ad.*
ff. 17. th. 14.

TH. X.

Si certa quantitas rei fungibilis in genere & simplici-
tèr sit legata v.g. *certain pondus olei, aut aliquot amphoræ vini,*
adjecto

adjecto pondere, numero & mensurâ utile est legatum BACHOV. *ad cit. §. optionis Instit. de legat. n. 1.* & hæredi optandi eligendi facultas competit. *l. 3. & 4. ff. de trit. vin. & ol. legat.* cui integrum est licet testator nihil talis liquoris habuerit, vinum emere & legatario præstare, nec inquiritur, quo testator uti solitus CARPZ. *p. 3. Decis. 300. n. 21.* WISENBACH. *ad ff. cit. loc. th. 21.* modò tamen pro vino acetum, quod vinum fuit, non det, quoniam testatores non ita faciles esse solent in onerandis hæredibus de comparandis rebus alienis, quam in legandis propriis *l. 67. §. 8. ff. de leg. 2. ibique BRUNNEM. n. 11. DONELL. libr. 8. c. 19. ibique HILLIG. lit. K.* In legato alternativè relicto, & quidem si ve res plures disjunctivè legaverit testator, *v. c. Stichum aut Pamphilum l. 9. pr. ff. de opt. leg. fundum aut usum fructum l. 10. ff. de us. & usufr. l. 34. §. 14. ff. de legat. 1. l. 27. ff. de leg. 2. & ibi GLOSS. lit. n.* si ve ex duabus & pluribus rebus nominatis unam *e. g. ex duobus Servis meis unum Titio do, lego l. 20. ff. de leg. 1.* Optandi facultas legatario competit BRUNNEM. *ad proximè cit. l. 20. ff. de leg. 1. n. 1.* quoniam aliàs legatarius certam rem vindicare non potuisset, nisi haberet jus Optionis DIDAC. COVARR. *Relect. jur. Civ. & Pontif. tom. 1. c. 3. ad. c. indicante n. 3. f. m. 40.* JOAN FICHARD. *Thesaur. Comm. Opin. in addit. BAPTIST. à VILLALOB. n. 29. f. m. 196.* GOMEZ. *var. Resol. tom. 1. c. 11. n. 43. f. m. 357.* SCHO-TAN. *Exam. Jurid. de opt. legat. in fin.*

TH. XI.

Postquam huc usquè expeditimus, quomodo & legatario & hæredi ex ultimâ voluntate Optionis facultas adscribenda fuerit; Ordinis ratio exigit, ut his proximè de debitore & Creditore, quatenus in Obligatione generali vel alternativâ ex contractu aliquo descendente, Optionis jus illis

illis concedatur, agamus. Ubi primâ facie circa Obligati-
onem generis advertendum, quod si quis generaliter v. g. *In-*
sulam fieri & adificari; aut viticum dare oportere stipulatus
fuerit, nihil stipulatus videatur l. 94. & l. 95. ff. de V. O.
quoniam incertitudo rerum ex rigore juris Civilis imperfe-
ctam & inutilem omninò efficit stipulationem *l. 115. ff. eod.* hinc
in eo perperam Optio conceditur. Quæ incertitudo tamen
ex æquitate juris Canonici tolli, & res in certam determina-
ri potest, si ex circumstantiis certitudinem colligere licet
BRUNNEM. *ad cit. l. 94. ff. de V. O.* ita ut ex eâ ad declaratio-
nem arbitrio boni viri rectè agatur CARDIN. MANTIC.
de tac. & ambig. convent. libr. 14. tit. 30. n. 26. Alternativam
verò quod concernit, earum sex Dd. species constituunt,
rerum videl. Personarum, temporis, locorum, rerum &
locorum simul, denique rerum personarum & locorum
simul, quas BARTHOL. à CHASSEN. *Comment. ad Con-*
suetud. Burg. Duc. Rubr. 9. §. 21. ad verb. au choix de la dite
femme n. 4. f. m. 1300. SCHNEIDW. *ad §. si quis agens In-*
stit. de actionibus n. 9. cum seqq. & GOTHOF. in l. 2. §. 3. ff.
de eo quod cert. loc. lit. g. fufius prosequuntur, ibique cui vo-
lupe erit, videre licebit. Nos neglectis reliquis de solâ re-
rum alternativâ solliciti erimus, si hunc in modum quis sti-
pulatus fuerit, Stichum aut Pamphilum; hominem aut de-
cem dare spondes l. 10. ff. de V. O. §. 33. Instit. de act. ubi debitori
Optandi jus competit *c. in alternativis de R. I. in 6to. l. 10. §. fin.*
ff. de jur. dor. ibique GLOSS. & GOTHOF. l. 25. in pr. l. 34. §.
6. & l. 50. ff. de contrab. empt. l. 6. §. 1. ff. de jur. patron. cum l. 6. §. 1. ff.
de rejudic. ZAS. ad l. stipulationum ff. de V. O. n. 28. f. m. 40.
FELIN. *in c. 4. de Rescript n. 4. f. m. 431. adeò ut si quis hom-*
nem aut decem tantum intendat, non verò utrumque ei
conjunctivè petat, in pœnam plus petitionis incidat ANTON

C

FAB

FAB. in *Cod. libr. 4. tit. 24. def. 13. n. 1.* **THOM. GRAMMAT.**
decis. 68. n. 1. cum. seqq. **AYM. CRAVETT.** *tom. 3. Consil. 334.*
n. 1. f. m. 17. Nam quamvis utrumque debeatur & eapro-
pter ab invito exigi queat arg. *l. 108. ff. de V. S. nihilominus*
debitori, utpote penes quem per factam stipulationem si-
tum est, utrum potius ipsi præstare allubescat, Optandi fa-
cultas ab adversario eripi minimè debet **NICOL. EVER-**
HARD. *Consil. 99. f. m. 258. cum seq.* **LUDOLPH. SCHRAD.**
*Consil. 7. n. 7. f. 599. & novissimè MEV. part. 3. Decis. 58. SE-
BAST. MEDIC. tract. de Compens. p. 1. q. 12. per tot. VULTEI.
*ad S. 23. Instit. de legat. n. 2.**

TH. XII.

Non intempestivè quæritur si quis promittat Festis Pa-
schalibus aut centum solvam, aut Fidejussores præstabo vel
pignora dabo, utrum debitori, an verò Creditori Oprionis
jus competat? Qui pro debitore pugnant prout **PAUL. de**
CASTR. *in l. 4. §. si ex conventionem ff. de rejud. & ZAS. in l.*
1. ff. qui satisd. cog. n. 5. & seq. quos citat **MATTH. de AF-**
FLECT. *Decis. Neapolit. 397. n. 5. f. m. 478.* pactum alterna-
tivè conceptum in debitoris favorem adjectum esse autu-
mant, adeoque sufficere si alterutrum debitor præstare para-
tus. Qui verò creditoris partes tuentur, hoc ipsum in ejus favo-
rem appositum fuisse tenent, quoniam sola promissio de sol-
vendo centum in obligationem principalem deducta sit; pro-
missio a. de dando pignora, vel fidejussorem præstando, cau-
telam modò pariter & accessorium ad ipsam obligationem
constituat **BARTH. à CHASSEN.** *superius citat. loc. n. 1.*
CARPZOV. *Jurispr. For. p. 2. C. 29. def. 18. n. 2.* Verum nos
distinguendum putamus inter alternativam solvendi s. so-
lutioni adjectam, ubi Optandi facultatem debitori; & al-
ternativam exigendi, creditoris vid. exactioni appositam,
ubi

ubi illam huic adscribimus cum BALD. in *L. fin. 4. vers. quæro in isto C. de. petit hered. & MATTH. WESENBEC. part. 4. Consil. 171. usque ad n. 12. f. m. 126. & seqq.* Si enim id velit Creditor, præcisè cogi poterit debitor, ut solvat, nec auditur si offerat fidejussores vel pignora, quia unicum solummodo est in obligatione, solutio videl. pecuniæ creditæ, alterum verò de dandis fidejussoribus adjectum est in cautelam & favorem Creditoris, quapropter ei omninò electio competere debet ERNEST. COTHM. *v. 3. Conf. 26. n. 7. MEVIUS, Consil. 41. n. 70. & seq. Consil. 61. n. 122. & Conf. 66. n. 56. cum seq. & ita in Scabinatu Lipsiensi responsum refert CARPZOV. Jur. For. p. 2. C. 29. def. 18.* Nullum quoque dubium est, si in favorem & gratiam domini loco operarum certa pecuniæ summa à rusticis promissa fuerit, quin ipsius sit Optio, an pecuniam accipere, an verò operas exigere velit CARPZ. *loc. cit. C. 4. d. 4. & licet per longissimum tempus dominus annuam pensionem perceperit, per illud tamen non impeditur, quò minus servitia exigere possit ANDR. KNICHEN. de Vestit. Pact. p. 2. c. 3. n. 69. cum seq. HUSAN. de propr. homin. c. 6. n. 76. RICHTER. Decis. 98. n. 36. & seq. & ita à Collegio Juridico in Illustri Academia Hassio-Schaumburgicâ Anno 1658 responsum, à Magnifico Domino Præside percepi.* Si verò rusticorum gratiâ loco operarum promissa pecuniæ à Domino fuerit accepta, aut simpliciter facta promissio alternativa operarum vel pecuniæ, tunc subditorum est electio, an pecuniam vel operas præstare velint CARPZ. *Jur. For. d. p. 2. C. 4. d. 5. n. 1. & 4. tum libr. 1. Tit. 6. Respons. 52. RICHTER, d. Decis. 98. n. 40. ubi Scabinos Lipsienses Anno 1634. ita pronunciaffe legitur.*

TH. XIII.

Ex Legis dispositione jus Optionis in multis casibus lo-

C 2

CUM

cum habet. In divisione hæreditatis inter plures fratres faciendâ Canonistæ statuunt, majorem natu auctoritate judicis dividere debere, minorem verò eligere; Verum nullum idoneum juris Pontificii textum Canonistæ allegare possunt, quo sententiam hanc confirmare queant ARNOLD. VINN. *Select. jur. quest. libr. 1. c. 35.* Nam in *c. 1. X. de Parochiis & alien. Paroch.* quod adducunt, de diverso casu agitur, videl. de Episcopo ob hæresin Donatistarum remoto, & ad Ecclesiæ unitatem reverso, quem Pontifex vult admitti in partem prioris sui Episcopatus jam alteri Episcopo dati, & divisionem inter illos ita fieri, ut ille dividat, qui diutius tenuit Episcopatum, alter verò qui breviori tempore eum habuerit, eligat BACHOV. *ad Trentl. v. 1. D. 19. th. 10. lit. A.* In medium quidem exemplum Abrahami & Lothi ex *Genes. cap. 13.* proferunt, Sed inter Abrahamum & Lothum in judicio divisio facta non fuit, nec illi coheredes erant; verum modestiâ quadam Abrahamus hoc fratris filio, qui minor natu erat permisit, ut vel in dextram vel sinistram discederet, quo vellet, & alterum latus sibi relinqueret. BACHOV. & VINN. *dd. loc.* Ex quo factò fortassis effectam esse inter homines pacificam illam consuetudinem, ut quando terrenorum aliquid partendum sit, major dividat, minor verò eligat, refert AUGUSTIN *de Civit. Dei libr. 16. c. 20.* Et hic mos Canonistarum in divisione hæreditatis inter fratres faciendâ in Germaniâ ubique ferè locorum receptus est, imò in Camerâ quoque Imperiali approbata consuetudo existit GAIL. *libr. 2. Obs. 16. n. 14.* MYNSING. *cent. 4. Obs. 37.*

TH. XIV.

De jure Saxonico jus Optionis Germanicè *die Rühr* filio minori s. juniore competit, ita ut hæreditatem retinere;

nerē; & fratribus cohæredibus in pecuniâ pro arbitrio factis facere queat MODESTIN. PISTOR. v. 2. *Conf. s. n. 12. & seq.* tūm *Quest. Jur. p. 1. q. 16. n. 1. & q. 45. n. 11.* imò certam pecuniæ summam sibi stipulari potest, ein gewisses Kubr Geld/ quam præ aliis hæredibus ut præcipuam pro jure Optionis habet DAN. MOLLER. *Semestr. libr. 1. ad. Constit. 15. n. 16.* quam Optandi facultatem tamen ad hæredes minimè transmittit CHRISTIAN. LENZ. *de nominib. & action. cesis cap. 20. membr. 3. n. 10.* COLER. *p. 1. Decis. 4. n. 17. & 23.* RAUCHB. *p. 1. q. 47. n. 21.* licet pecunia pro Optione ipsi reservatâ omnino transmittatur CHRISTOPH. ZOBEL. *diff. 14.* CARPZ. *Jur. For. p. 3. C. 15. d. 25. 29. & 30.* Fratri verò natu seniori potestatem dividendi concedunt, Land. X. *libr. 3. art. 29. vers. Wo zween Ma ñ ein Erbe nehmen/soll der ältiste theil len/ und der Jüngste soll hiesen.* MEVIUS *Consil. 87. n. 14. & seq.* CARPZ. *d. l. def. 2.* in quâ divisione faciendâ ille ob hanc causam juniore præfertur, quod magis scire præsumatur quòmodo divisio commodius fieri possit, MYNSING. *Cent. 4. Obs. 37.* Quando autem frater natu minor res hæreditarias diutius administraverit, earumque qualitates & æstimationes melius cognitâs habeat, facultatem dividendi ipsi competere, Optione fratri majori relicta sentiunt BERLICH. *p. 3. Conclus. 21. n. 61.* ANTON. FAB. *in Cod. lib. 3. tit. 25. def. 2. n. 3.* Verum verba juris Saxonici in *cit. art. 29.* hanc explicationem non admittunt, CARPZ. *Jur. For. p. 3. C. 15. def. 10. n. 7.*

TH. XV.

In Fæminis quoque hic modus inter sorores & Cognatas in divisione Geradæ ita observatur, ut major nata dividat minori jus verò Optionis detur, adhibito tamē Curatore CARPZOV. *alleg loc. def. 6.* In Viduarum a. favorem specialitèr introdu-

¶ Cum, quod ipsis Optio competat, an portionem hereditatis sibi ex consuetudine debitam, vel in testamento relictam neglectis reliquis juribus apprehendere; an eam repudiamus Dotalitium, Morgengabam, Commestibilia & Geradam petere malint, si verò portionem statutariam Vidua præceteris optaverit, eam contenta esse debet CARPZ. *cit. p. 3. C. 37. def. 6.* De jure Lubecensi hic modus receptus, ut qui in communioremanere renuit, sed ad divisionem provocat, æstimet rem, alterique electionis conditionem offerat *soll den andern die Option und Wahllassen* / rem an pretium velit *artic. unic. Jur. Lubec. lib. 3. tit. 13. ibique MEVIUS. in Commentar. n. 11. cui ad stipulatur Jus Hamburg. art. 1. & 2. tit. 5. part. 3.*

TH. XVI.

¶ Debitoribus ad solvendum non idoneis, indultum est, ut res quas habent in solutum creditoribus etiam invitis offerre possint *Nov. 4. c. fin. ex qua desumpta est Auth. hoc nisi debitor C. de solut. MEV. p. 3. Decis. 287. & Consil. 99. n. 70.* Cum verò optimæ & præstantissima res dari debeant *d. Nov. 4.* competit electio ex omnibus rebus Creditori *MANZ. Patroc. debit. dec. 2. q. 10. n. 120. vid. R. N. zu Regensburg. de Ao. 1654. S. So viel nun die Capitalia aniaugget / in verb. auff den Fall vierdtens* / quod secus est cum sit executio judicatio, seu ex distractione rerum est paranda pecunia, tunc enim in arbitrio debitoris est, quæ bona offerre velit, dummodo sufficient ad solvendum debitum *CARPZ. Jur. For. p. 1. C. 32. d. 12. nec creditori sint aliqua bona obligata, quia pignus creditori optionem tribuit, in quibus bonis executionem fieri velit, adeo ut licet sit generale plura continens bona, ejus tamen arbitrio relinquitur, quod nam eligere velit l. 8. ff. de distract. pign. HARTM. PISTOR. p. 3. q. 12. n. 7. CARPZ. in Process. tit. 25. art. 2. n. 1. MEVIUS.*

dis.

discuss. Levam. inop. deb. c. 4. n. 20. Verum si unam rem im-
mobilem elegerit, seque in illam immitti petierit, aliam
rem, in quo creditor posterior est immisus, petere non
potest MEV. p. 2. *decis. 285. & d. 339.* & est intelligenda illa
electio salvo jure tertii. MEV. p. 4. *decis. 272.* nec auditur
cum principalis debitor pro se liberando Creditori suo bo-
na insolutum, & ex illis optionem offerat, spretâ enim il-
la oblatione contra fidejussorem cum effectu actionem in-
tentare poterit, uti hæc MEVILUS *Consil. 56.* argumentis om-
nino exceptione majoribus confirmat. Debitori qui sol-
vendo non est ulterius competit electio an beneficio com-
petentiæ, an cessione bonorum vel alio remedio uti velit, ubi
verò semel cessio bonorum est electa, beneficio *Nov. 135.* am-
plius locus non relinquitur, quam enim viam quis semel in-
greditur, eam semper ambulare debet *l. 21. §. 6. in fin. ff. quod
met. caus. l. 11. C. de reb. cred. MEV. Discuss. lev. inop. deb. sect.
2. c. 4. pag. 194. & cap. 8. n. 64. & seq. p. 572.*

I. H. XVII.

In Provinciis Saxonis usu est receptum & postea ex-
pressè sancitum, ut hæres vel legitimus Inventarium, vel
eo non confecto juratam hæreditatis designationem exhi-
beat *Nov. Const. Elect. Aug. p. 3. C. 33.* unde colligitur hæredem
non præcisè esse obstrictum ad inventarii confectioem,
quia in alternativis est electio penes debitorem, & sufficit
alterutrum sc. inventarii exhibitio, vel jurata specificatio.
CARPZ, *Jur. For. p. 3. C. 33. d. 8.* WESENBEC. *vol. 1. Consil. 3. n. 47.*
RAUCHB. *p. 1. q. 29. n. 2. & seq.* RICHT. *decis. 60. n. 2. & seq.* De ju-
re Lubecensi Viduis quoq; incumbit, ut aut solenne Inventari-
um conficiant, aut juratam specificationem edant, quorum al-
terutrum sufficit. Si tamen nudam saltem designationem, non
verò solenne Inventarium exhibuerint, eam juramento sup-
plere

plere tenentur, quoniam pro Specificatione non est talis præsumptio, quæ pro solenni Inventariò militat, sed facit potius præsumi fraudem aliquam, à quâ purgatio per juramentum utique fieri debet MEVIUS. *Comment. Jur. Lubec. p. 2. Tit. 2. art. 27. in addit. ad n. 59.*

TH. XVIII.

Remedio l. 2. C. de rescind. vend. deceptus ultra dimidium justii pretii, agere potest ut rescindatur contractus, vel suppleatur justum pretium MYSING. *cent. 2. Obs. 42.* ubi restatur, quod licet in simili casu in Camerâ Imperiali tantum petita fuerit à venditore rei emptæ restitutio, nihil ominis alternativè pronunciatum, adeoque emptori data electio, an justum pretium supplere, vel rem deductis impensis in perpetuam utilitatem rei factis, restituere velit. HARTM. PISTOR. *p. 1. q. 23. n. 1.* CARPZ. *Jur. For. p. 2. C. 34. d. 7.* RICHTER. *decis. 99. n. 198.* Conf. MEV. *ad jus Lubec. p. 2. tit. 2. art. 33. n. 52.* ubi de hoc remedio pluribus agit, quibus hoc ipsum competat. Si verò emptor agat, tunc venditori Optio l. electio competit, an totam rem recipere, an id, quo pretium legitimum valorem excedit, restituere velit RICHT. *decis. 99. n. 37. & seq.* Quando autem læsio dolo alterius contrahentium facta tunc non lædenti, sed parti læsæ electio competit HARTM. PISTOR. *d. q. 23. n. 2.* Hanc l. 2. C. de Rescind. Vendit. MOLIN. *in Tract. de Commercio. n. 17.* afferit esse duram & à Tyrannis conditam, eamque in Boetiâ, maxime inter illos populos, qui Hispalim accolunt, sublatam restatur ANTON. *Me de Padill. add. l. 2. n. 68.* & ex Gallicarum regno in tantum remedium illud explosum, ut absque speciali Regis gratiâ id nemini urgere liceat, & si quis ventiam illud proponendi impetraverit, hoc in Lusitaniâ quindecim, apud Hispanos quatuor tantum annos durare referunt

runt PINELL. *ad d. l. 2. p. 2. c. 1. n. 26.* PADILL. *n. 47.* Quod
verò illa constitutio in jure naturali sit fundata, inde patet,
cùm hoc præcipiat, neminem cum alterius detrimento & in-
juriâ debere fieri locupletiores *l. 206. ff. de R. J. l. 13. §. ult.*
et l. seq. ff. de condict. indeb. l. 38. ff. de petit. hered. l. 5. §. pen.
ff. de impens. in rem. dot. l. 45. §. 12. ff. de jur. Fisc. GROTIUS.
de J. B. et P. libr. 2. c. 10. n. 2.

TH. XIX.

Competit quoque Actori vel Creditori Optio, an
Reum debitorem in loco domicilii, an verò contractus
convenire velit. Sed hic ¶Locus jure Canonico & mor-
ribus tum demum forum tribuit, quando Reus ibidem
contraxit, ibique reperitur non statim recessurus *c. 1. §. con-*
tra heredes X. de for. compet. GAIL. libr. 2. Obs. 36. n. 14. CARPZ.
Resp. libr. 2. tit. 2. Resp. 30. et p. 1. decis. 78. n. 12. MEV. Cons. 93.
n. 25. et seqq. Et si verbis expressis sit addita illa clausula
ubique locorum: **Wor es dem Creditori gelegen siel oder**
belieben möchte: tunc conventio ubique locorum locum
habet; multo magis si debitor ubique locorum se solutu-
rum promiserit, in arbitrio creditoris erit, ubi agere ve-
lit, non tantum in iis locis, ubi aliàs Reus forum fortitur,
sed ubicunque voluntas & occasio Creditori obvenerit
ZANGER. *de except. p. 2. c. 1. n. 156.* MEVIUS. *de Arrest. c.*
12. n. 13. In re commodatâ furto ablata, cùm inter veteres
non satis conveniret, an si furti tempore commodatarius
solvendo esset, postea verò fortunis exueretur, actio furti
ad Dominum migraret nec ne, tum etiam cui danda foret
actio, Domino an commodatario, si hic ex parte tantum
solvendo esset; Justin. Imper. eam contentionem *per l. ult.*
C. de furt. sustulit & Optionem actionis domino dedit, ut
is pro suo arbitrio actione commodati commodatarium

D

conve-

convenire, vel contra furem furti agere possit. Verum electione semel factâ ipsi variare integrum non fuit, nisi ex causâ ignorantia, & ante factam solutionem, electo fure ut commodatarius liberaretur, commodatario electo, huic ut far obnoxius fieret BRUNNEM. *add. l. ult. VINNIUS ad Instit. §. 16. de Obligat. quæ ex delicto nascuntur.*

TH. XX.

Illi qui damnum ab animali passus est, datur actio de pauperie adversus dominum, cujus quadrupes proprio motu, & contra naturam i.e. contra naturalem mansuetudinem omnium ejus generis animalium, & ex contracto quasi vitio, damnum dedit, ut vel quadrupedem noxæ dedat, vel noxæ aestimationem præstet. Et si dominus animalis, cum quo agitur, damnum præstare velit, animal retinere potest, si verò noxæ dare malit, liberatur *pr. Instit. si quadrup. paup. feciss. dicatur & l. 1. ff. eod. JOH. THOM. de Noxiâ Animal. cap. 10. BACHOV. de Action. Disp. 8. th. 18. & seq. CHRISTIAN. KREMBERG. ad §. 17. Instit. de Action. Jure verò Saxonico noxæ deditio Reum non liberat CARPZ. *pract. Crim. q. 131. n. 21.* Virgo vel honesta Vidua stuprata licet promissum sibi Conjugium non prober, stuprator nihilominus ad satisfactionem & præstationem interesse est obstrictus CARPZ. *Jur. Consist. libr. 2. tit. 14. def. 228.* & in arbitrio stupratoris est, an stupratam ducere, an dotare velit, *Idem d. l. def. 219. & in Pract. Crim. p. 2. q. 68. n. 11. & seqq. tum in J. For. p. 4. C. 27. def. 1. n. 3. & seq. MEVIUS in Comment. ad Jus Lubecens. libr. 4. tit. 5. art. 1. n. 3. & seqq.**

TH. XXI.

Hucusque de Personis disseruimus, justo ordine subsequitur Objectum Optionis s. Electionis, quod constituunt res, quæ vel ex contractu, vel ex testamento nobis debentur

tur, & legati nomine efficaciter relinquitur, in quibus locum habet Optio s. Electio; modò tamen in privatorum sint commercio, nec alienari prohibita LYCKLAM. *membr. libr. 7. Eclog. 32.* Res enim quæ non extant, sive non sunt in rerum natura, actu sive potentia, cum frustra & inutiliter legantur *l. 108. §. 10. ff. de legat. 1.* vel sunt quidem in rerum natura, verum earum dominium legatario acquiri nequit, & nulla inde utilitas ad eum redundatura SUTHOLT. *Diss. 19. aph. 11.* VINN. *in partit. jur. Civil. libr. 1. c. 53.* illarum Optio & electio perperam quoque conceditur. Objectum autem vulgò distingui solet in materiale & formale; Illud est res, circa quam aliquid versatur; hoc verò est ratio, sub quâ circa rem aliquam versatur. Ubi tamen materiale & formale non tam sunt separata aut diversa objecta, quàm unius objecti diversæ rationes & quasi partes, sicut hoc explicat *Beatus Pro Cancellarius MUSÆUS in Instit. Metaphys. cap. 20. §. 10.* Objectum itaque Optionis ratione materiæ varium existit: Sunt enim vel res incorporales, ut jura & actiones, vel corporales, & vel mobiles vel immobiles. Verum versatur Jurisprudentia nostra circa illas res, non considerando quas-cunque affectiones & quæcunque principia, sed hâc ratione formali, quatenus de iis quæritur, quid justum, quid injustum sit i. e. quatenus Optio vel Electio in illis locum habeat, de quibus superius egimus.

TH. XXII.

Sed hic quæri potest: An dispositio illa Saxonica, ut major dividat, minor v. eligat, in bonis quoque Feudalibus in terris Saxonis locum habeat? Ex communi Interpretum Saxonorum opinione certum est, illam utique obtinere WESENBECK. *in Paratit. ff. famil. ercisc. n. 6.* RAUCH. *BAR. part. 1. q. 40. n. 6.* CARPZ. *Jur. For. p. 3. C. 12. def. 8.*

ubi n. 9. statuit, si bona Feudalia commodè dividi nequeant, factâ bonorum æstimatione minori fratri competere Optionem, an prædium feudale, an pretium eligere velit, ne prorsus hoc casu jus optionis minori auferatur per *text. l. 3. C. comm. divid.* ita tamen, ut domino feudi, cujus plurimum interest, bona Feudalia conservari, & justo modo dividi, arbitrium disponendi prorsus non sit ademptum. Et hæc electio etiam in Feudis Ducatus, Marchionatus & Comitatus attenditur, prout in Dicafterio Jenenfi Anno 1630. *mens. Decembr.* responsum refert RICHTER. *Decis. 68. n. 24.* GAIL. *libr. 2. Obs. 113.* testatur, quod ex notoriâ Germaniæ Consuetudine feuda majora, puta Ducatus, Marchionatus, Comitatus, qui jure Feudali dividi non possunt 2. *Feud. tit. 35. §. Præterea Ducatus:* exceptâ regali dignitate, inter filios cohæredes dividantur VULTEL. *de Feud. libr. 1. c. 8. n. 36.* JOH. OTT. TABOR. *Relat. Argent. 95.* Verum hæc consuetudo non videtur uniformis & universalis THOM. MERCKELBACH. *in Consil. KLOCKII. vol. 1. Cons. 7. n. 751.* Ob nun woll vermittelst des im Römischen Reich Teutscher Nation eingeführten Gebrauchs auch Fürstenthumb und Graffschafft offtmahls getheilet werden / so ist doch solches keine uniformis, noch durchgehende Consuetudo, weil bey vielen Fürstl. und Gräffl. Häusern das Gegentheyl loblich practiciret, und hierin der disposition d. §. *Præterea* statck nachgesezet wird / vid. ERNEST. COTHMAN. *vol. 5. Respons. 1.* Denique de Actionibus subjungendum, quod in concursu actionum rei persecutoriarum, ejusdem rei nomine, & ex eadem causâ electio actori competat, ut unam eligat, quâ experiri velit *l. 43. §. 1. ff. de R. J. sicut actio commodati perimit conditionem furtivam l. 34. §. 1. ff. de O. & A.* Actio pro socio tollit actionem communi di-

ni dividendo, & vice versa l. 38. §. 1. ff. pro socio, Tributortia actionem de Peculio l. 9. §. 1. ff. de tribut. action. exactione l. 87. ff. de R. J. quod bona fides non patiatur, ut idem bis exigatur. WISSENBACH: disp. 48. ad §. 1. Instit. si quadrup. pauper. VINN. partii. jur. Civil. libr. 3. cap. 42. Dn. STRUV. ad ff. Exercit. 46. th. 90. & seq. excepto illo casu, quo in unâ pluris quid sit, quàm in alterâ l. 47. ff. pro socio l. 28. ff. de act. empt.

TH. XXIII.

Forma Optionis (Electionis, habito respectu ad ultimam voluntatem consistit in ipsis testatoris verbis, sive ad hæredem sive ad legatarium directis, & vel expressè, vel tacitè Optandi facultatem iis concedentibus SUTHOLT. Diff. 10. aph. 57. Circa ipsum verò optandi actum v. g. Optione expressim data, necesse est, ut forma debita verborum interveniat, i. e. ut is, qui optionis jus habet, dicat: *opro hanc rem*, cum sit actus legitimus & solenniter celebrandus l. 77. ff. de R. J. ibique PETR. FAB. f. m. 204. cum seq. qui per Procuratorem perperam expeditur l. 90. ff. de acq. vel amitt. hered. ibique BRÜNNEM. l. 123. ff. de R. J. ibique WISSENBACH. D. 18. th. 5. Disp. ad Instit. 26. th. 39. tum ad ff. D. 2. & 4. th. 22. HOTOMAN. Illustr. Quæst. 32. p. m. 221. Dissent. BACHOV. ad πρῶτη ff. p. m. 382. & ad TREÜTL. v. 2. D. 13. th. 5. lit. A. non verò ejusmodi verbis utatur: *volo optare*, quoniam ea actum suspensivum denotant JOAN. PETR. de FERRAR. in Pract. sub. form. libell. pro legat. reiling n. 95. f. m. 438. In legato Generis hoc non requiritur, cum saltem actus minus solennis l. arbitrarius existat, & in eo inter alia à se invicem differunt, prout supra th. 7. inculcavimus. In eo autem conveniunt, quod semel duntaxat optare & eligere liceat l. 5. in pr. ff. de legat 1. ibique DUAREN, BRÜNNEM.

ad l. 2. ff. de opt. leg. n. 1. GREGOR. BICCJUS. in Colleg. Jur. Arg. Enucl. eod. tit. ih. 5. adeoque declarata voluntas, præfertim si Optio consumpta fuerit l. 2. §. 2. & 3. l. 9. §. 1. ff. eod. minimè mutari atque iteratò institui possit BORNIN. CAVALCAN. Tract. de Tutor. Curat. & usufr. mulier. relicta. c. 9. p. m. 259. & seq. PAUL. CHRISTIN. in Decis. Belg. vol. 1. decis. 124. PETRUS BARBOSA. Tract. de legat. ad l. cit. 5. de legat. 1. pag. 155. & seq. neque hæredi aut legatario variare integrum sit l. 84. §. 9. ff. de leg. 1. l. 11. §. 1. in fin. & l. 19. ff. de legat. 2. l. 20. ff. de opt. leg. ibiq; BRUNNEM. n. 1. CUIJAC. Tract. 5. ad African. in l. 5. ff. de opt. leg. & in l. 112. ff. de V. O. quoniam Optione semel rectè factâ, reselecta statim fit optantis HILLIG. ad DONELL. l. 15. c. 2. lit. F. imò ignorantè acquiritur MARC. ANTON. NATTA. tom 2. Consil. 461. n. 17. f. m. 137. GAIL. libr. 2. Obs. 152. n. 5. Sed post alterutrum sive expressè sive tacitè electum, arbitrium Optandi omninò definit MEVIUS. p. 7. Decis. 370. & quod semel placuit sit necessitatis l. 5. C. de O. & A. hinc postea amplius displicere non debet l. 9. ff. de negot. gest. c. quod semel. de R. J. in 6. nisi tamen electio sit vitiosa, ut si res aliena ignorantè sit electa l. 2. §. 2. ff. de opt. legat. & error intervenit, veluti, si ante degustationem acetum pro vino elegerim d. l. 2. ibique BRUNNEM. §. fin. cum l. seq. eod.

TH. XXIV.

Ut Optio sit valida, sive à legatario, sive ab hærede ea peragatur, omnium rerum ejusdem generis à testatore relictarum exhibitio & præsentatio requiritur l. 4. & 8. §. 3. ff. de opt. leg. ibique GOTHOFR. l. 3. §. 6. ff. ad exhib. l. 80. §. 2. ff. de usufr. GLOSS. in l. 5. ff. de leg. 1. lit. q. JASON. ad l. serv. electione de leg. 1. n. 4. cum seqq. BRUNNEM. cit. loc. n. 4. & 6. & debet fieri aditâ hæreditate l. 10. ff. de opt. legat. l. 10. ff. de

ff. de leg. 1. quia dies Optionis cedit ab aditâ hæreditate *l. 69. pr. l. 86. §. 2. ff. de legat. 1.* FRANTZK. *Exerc. 7. q. 1.* non à morte testatoris *l. 14. ff. quand. dies leg. ced.* licet quoad transmissionem cedatà die mortis testatoris BRUNNEM. *ad l. 10. ff. de opt. legat.* Quod si pluribus unius rei Optio concessa, reliquorum quoque in eandem rem consensus accedat necessum est *l. 12. ff. de opt. leg.* & si in optando dissentiant, ne legatum pereat, sorte dirimi controversia debet, *§. 23. Instit. de legat.* ibique LUDW. VINN. *libr. 1. select. Quæst. cap. 35.* adeoque is optet, quem fors prætulerit, & rem habeat solus, cæteris verò æstimationem pro rata præstet *l. fin. pr. C. commun. de legat.* ibique PEREZ. *n. fin. B. HAHN. in Obs. ad Wesenb. de opt. legat. n. 4. STRUV. Syntag. Jur. Civ. Exerc. 35. eod. th. 48. ECKOLT. ad ff. eod. §. 6.* Quæ divisio tamen per sortem invito obrudi nequit, ubi alium dividendi modum lex recepit MEVIUS. *part. 2. Decis. 21. tum in Comm. jur. Lubecens. libr. 3. tit. 13. artic. unic.*

TH. XXV.

Optionis per contractum constituendæ forma in ipsissimâ vel generali vel alternativâ rei in contractum deductione consistit. Et hæc expeditur vel cum expressâ participatione, quando alteruter contrahentium optandi facultatem sibi exceptam voluerit, *l. 10. ff. de jur. dot. l. 75. §. 8. & l. 93. ff. de V. O.* vel eâ posthabitatâ tacitè videl. & virtualiter ex ipsâ conventionis naturâ, eaque pro diversitate contractuum varia est. In Stipulatione requiritur, ut per verba inter præsentem ore prolata fiat *l. 1. in pr. ff. de V. O.* PAUL. BULLIUS *ad ff. eod. n. 1.* adeoque interrogatio præcedat, quam in continenti congrua responsio subsequatur *l. 5. §. 1. l. 52. §. 2. ff. de V. O. & §. 5. Instit. de Inutil. stipul.* ibique GEORG. SCHULTZ. *in Synops. p. m. 83.* quæ eandem rem in interrogatione

gatione expressam eadem qualitate & quantitate complectatur *l. 1. §. 3. de V. O.* ibique BRUNNEM. *n. 5.* quoniam hæc neglecta, & ipsa stipulatio tanquam causa Optionem constituens, inutilis prorsus evaderet JOAN. PETR. de FERFAR. *in Pract. sub form. libell. in act. real. f. m. 28. cum seqq. RRANTZK. ad ff. de V. O. n. 12.* multo magis optandi facultas inde descendens, Et potest stipulatio fieri vel pure vel in diem, vel sub conditione §. 2. *Instit. de V. O.* ECKOLT. *ad ff. eod. §. 10. cum. seq.* & si quis Optionem in diem i. e. ejus diei adjectione, quâ solvendum sit, fortè 'Calendis Martiis hominem aut centum, utrum voluero dabis; vel sub conditione constituerit *v. g. Si Titius Consul factus fuerit Stichum aut Pamphilium, utrum voluero dabis l. 13. §. 6. ff. de acceptilat.* ante existentem diem & conditionem impletam perperam & frustra optio instituitur §. 4. *Instit. de V. O.* quoniam cessit quidem dies, sed non venit, *l. 213. ff. de V. S.* hinc qui ante tempus petit, exceptione plus petitionis repellitur §. 10. *Instit. de Except. §. 34. de Action.*

TH. XXVI.

Si alicui ex contractu Optandi facultas competit, variare in eo, adeoque voluntatem suam licet aliquoties jam declaratam mutare ipsi integrum est. Ubi tamen quâ debitorem seu promissorem & Creditorem hæc differentia intercedit, quod illi re nondum traditâ ad solutionem usq; variare liceat STRUV. *Syntagm. Jur. Civ. de V. O. th. 14.* non saltem ante, sed & post litem contestatam, & quidem post Sententiam prout auctorizat GLOSS. *ad d. l. 138. §. 1. ff. de V. O. Lit. 4.* CAROL. MOLIN. *ad Constit. Paris. p. 1. tit. 1. §. 10. n. 10. f. m. 231.* quæ opinio nimis dura videtur GUIL. MAYNER. *in Comment. ad l. nemo potest 75. ff. de R. J. n. 103. f. m. 152.* re verò in alium translata minimè *l. 106. §. 1. ff. de*

ff. de V. O. Quoad creditorem rursus distinguendum venit, num per verbum quod futuri temporis tractum involvat, Optionem sibi facta stipulatione expressè reservavit *v. g. Titium aut Sempronium utrum volam dabis*, ubi ei donec iudicium dicitur i. e. usque ad litis contestationem voluntatem suam mutare conceditur; An verò per verbum, quod præteriti temporis significationem importet, Optionem instituendam stipulatus fuerit *e. g. Titium aut Sempronium utrum voluero dabis*: hanc semel approbatam minimè reprobare licet *l. 112. ff. de V. O.* ibique BRUNNEM. *n. 1.* qui subtile hoc discrimen & Grammaticum vocat. Quam resolutionem communi assensu excipiunt ANDR. TIRAQ. *tom. 3. §. 24. Si aucun &c. gloss. unic. n. 7. & 12. f. m. 278. & seq.* DAN. MOLLER. *semestr. l. 5. differ. 25. p. m. 589. cum seqq.* MARANT. *in Notabil. post ejus Prax. lit. I. p. m. 627.*

TH. XXVII.

Delibatis superioribus, de effectis Optionis pauca quoque edisseramus. Habito itaque respectu ad ultimas voluntates, à quibus auspicamur, sequentes cernere licet effectus. Legatarius ex facultate Optionis sibi expressè concessa optare potest, quodcunque placuerit *l. 2. pr. & §. 1. ff. de opt. leg.* ibique GOTHOFR. etiam optimum GREGOR. BICCIUS C. J. A. E. *eod. th. 4.* Quando verò tacitè hæc ipsi data est in legato videl. Generis aut alternativo, nec optimum eligere, nec pessimum accipere cogitur *l. 37. in pr. ff. de legat. 1. nicht daß schlimme / auch nicht daß beste B. HAHN. in Obs. ad Wes. Paratist. de opt. legat. sub. n. 1. CUJAC. libr. 23. Obs. 14. SICHARD. ad l. 31. §. 1. C. de donat. n. 8. CARPZ. 1. F. p. 3. C. 13. d. 30. n. 9. & libr. Respons. 26. n. 19.* Sed mediæ qualitatis rem BRUNNEM. *ad l. fin. C. commun. de leg. n. 7.* Ratio differentiz in eo consistit, quod major vo-

E

lun;

luntatis expressæ, quam tacitæ vis ac efficacia existat LUDW.
ad §. Optionis Instit. de leg. n. 5. & 6. Si verò hæredi Optan-
di facultas vel expressè vel tacitè à testatore concessa fuerit,
fas ipsi est rem ex pluribus præstare eam quæcunque allu-
buerit, modò non pessimam l. 110. ff. de legat. 1. ne voluntas
testatoris eludatur; nec alienam, quæ auferri legatario
queat l. 45. §. 1. l. 71. §. 1. ff. de legat. 1. l. 29. §. 3. ff. de legat.
3. Et si legatarius hæredem, & vice versà hic illum in su-
spenso tenet, quando à testatore certum tempus determi-
natum, intra quod Optio expedienda, adeoque eo præter-
lapso nondum optaverit, procrastinando optionem, ea ad
alium devolvitur l. 11. in fin. ff. d. legat. 2. BARTOL. inter
sing. Dd. addit. ad sing. 190. f. m. 121. ANDR. TIRAQ. cit. loc.
§. 37. n. 9. & seq. f. m. 279. FAB. ad l. 4. C. de V. S. & certus à
Pratore terminus præfigitur, intra quem Optio peragi de-
bet, quo præterito & Optione neglectâ ulterius eligere vo-
lens non auditur, & contumax actione cadit l. 6. ibique
BRUNNEM. n. 1. & 2. l. 8. in pr. ff. de Opt. Leg. ECKOLT. ad
ff. eod. §. 3. imò jure suo privatur FERRAR. in Pract. loc. cit.
n. 96.

TH. XXVIII.

Dominium rei legatæ factâ optione l. 20. ff. de opt. leg.
post mortem testatoris ad Legatarium transfertur l. 22. ff.
eod. l. 64. in fin. ff. de furr. l. 42. ff. de usur. & fruct. ibique
GLOSS. l. un. §. 5. C. de caduc. toll. HYERON. de COEVAL-
LOS in Specul. aur. Opin. Comm. coner. comm. tom 3. q. 758. n.
7. & 8. f. m. 39. cum seqq. DIDAC. COUVARR. Relect. ad c.
Rainaldus §. 1. de testam. f. m. 140. JACOB. PHILIPP. PORT.
Consil. 198. f. m. 391. LYCKLAM. membr. lib. 7. Eclog. 6.
STRUV. Exerc. 35. th. 13. Possessio verò non transit ipso ju-
re, sed factò demùm legatarii, qui tamen propriâ authori-
tate.

tate incio hærede eam occupare seu apprehendere non potest *l. 1. §. 2. ff. quod Legat. l. 5. C. de Legat.* ibique BRUNNEM. JACOB, COMENAT. *Epitom. Oeconom. Jur. Civil. libr. 2. c. 15. n. 21. f. m. 103. & seq.* nisi testator hanc licentiam ipsi indullerit *l. 3.* ibique *Dd. C. de pignor.* NICOL. EVERHARD. *Conf. 119. n. 16. & seq.* JUL. CLAR. *recept. sent. lib. 3. §. Testamentum q. 68. f. m. 61.* BREDEROD. *Tract. Cau. zel. tom. 2. p. m. 308.* MARPURG. *vol. 4. Conf. 35. n. 81.* CARPZ. *J. F. p. 3. C. 13. def. 30. & seq.* ubi præjudiciis hoc confirmat. Sed necesse habet Legatarius ad ordinarium jus recurrere, propositis in judicio actionibus sibi ad id competentibus *l. 1. C. commun. de Legat.* quarum formulas supplicationum exhibet ANDR. GILMANN. *tom. 4. Symphor. Supplicat. p. 2. Suppl. III.* neque viâ executivâ legatum consequi valet, licet Magistratui integrum sit, si cernat jus Legatarii liquidum esse, eum viâ executivâ adjuvare, & hanc sententiam usu & fori assuetudine validiùs increbuisse tradit JOAN. PARLADOR. *rer. quotid. libr. 2. circ. fin. p. 1. §. 9. p. m. 112.* & in Camera Imperiali approbata est, teste MYNSING. *Observ. cent. 1. Obs. 61.* hæc opinio, quod Legatarius viâ executivâ agere & beneficio *l. ult. C. de Ediç. Div. Hadrian. tollend.* uti possit GARPZOV. *J. F. p. 3. C. 13. def. 35.*

TH. TXXXIX.

In optandâ re tempus mortis testatoris, non autem facti testamenti spectandum & advertendum *l. 85. ff. de Legat. 3. l. 34. §. ult. ff. de aur. arg. mund.* GLOSS. *in l. 10. ff. de opr. Leg. lib. 9.* ANTON. FABER. *in C. Libr. 8. tit. 29. def. 15. n. 5.* BORGNIN. CAVALCAN. *de Tutor. & Curat. n. 195. p. m. 319.* BRUNNEM. *ad l. 80. ff. de Leg. 2. n. 1.* quoniam ex illo demùm tempore, quo testator defunctus est Legatum deberi incipit, ejusque dies cedit *l. 1. 3. & 15. §. 1. ff. quand. dies leg.*

E 3

leg.

leg. ced. CARPZ. I. F. p. 2. C. 28. d. 8. n. 2. & mortuo testatore le-
gatario existit jus quæsitum & de præsentî radicata BER-
LICH. vol. 5. p. 1. Conclus. 114. n. 17. Competunt autem lega-
tario pro consequendo legato tres actiones videl. actio per-
sonalis ex testamento adversus hæredem, quæ nascitur ex
quali contractu ex aditione hæreditatis §. 2. Instit. de legat.
l. 12. ff. de opt. legat. BACHOV. ad TREUTL. v. 2. D. 13. th.
7. lit. E. & tract. de pignor. libr. 1. cap. 18. rei vindicatio adver-
sus rei legatæ possessorem ex dominio, quod ipso jure à tem-
pore mortis testatoris in legatariorum fuit translatum l. 10. ff.
de opt. legat. l. 84. §. fin. ff. de legat. 1. l. 80. ff. de leg. 2. l. 3. §.
6. ff. ad exhib. SIMON de PROETIS libr. 5. de interpr. ult.
volunt. dub. 3. n. 82. & actio hypothecaria, quâ bona testa-
toris legatarius sibi obligata esse contendit l. 1. C. commun.
de legat. ibique PERETZ. BORGNIN. CAVALC. cit. Tract. c.
9. n. 15. p. m. 115. VACON. à VACUN. var. resol. l. 3. declar.
49. f. m. 104. CARPZ. I. F. p. 3. C. 13. d. 35. BACHOV. Tract.
de pignorib. libr. 1. c. 18. Ex quibus unam optare atque elige-
re debet l. 76. §. 8. ff. de leg. 2. HARTM. HARTM. libr. 2.
Obs. pract. 42. Obs. 1. n. 16. KLOCK. tom. 3. Conf. 105. n. 17.

TH. XXX.

Legati dies purè relicti statim cedit à morte testatoris
 BRUNNEM. ad l. 5. §. 1. ff. quand. dies legat. hinc quando post
 diem cedentem legatarius moritur ad hæredem suum lega-
 tum transmittit, licet ante aditam hæreditatem peti non
 possit l. 7. in pr. ff. eod. si verò ante diem moriatur legata-
 rius, nihil ad hæredes suos transmittere potest sed legatum
 in hæreditate manet, quasi non relictum l. 54. ff. de leg. 1. l.
 1. & l. 57. ff. de leg. 2. MATTH. WESENB. p. 1. Conf. 28. n.
 22. ANGEL. Conf. 293. n. 3. PETR. GREG. THOLOSAN.
 Synagm. Jur. Univ. libr. 41. c. 2. n. 5. & 6. CUJAC. in Para-
 titib.

tit. C. de caduc. toll. ROLAND à VALLE. p. 1. *Conf. 8. n. 21.*
& p. 2. *Conf. 61. n. 39.* Olim quidem inter legata hæc differentia
erat, generis legatum quia hoc purum, ad legatarii hære-
dem si is vitâ decesserat, prius quam optaverat, transmit-
tebatur *l. 12. §. 7. ff. quando dies leg. ced. l. 10. l. 10. §. 1. ff. de opt.*
leg. §. Optionis Instit. de legat. ibique LUDW. n. 1. GAIL. *lib.*
2. Obs. 143. KLOCK. *tom. 2. Conf. 104. n. 36.* & *seqq.* & hæc
ipsa optandi facultas hæredi jure & nomine proprio com-
petebat, per modum juris & ad sui commodum CAR. MO.
LIN. *cit loc. part. 1. §. 10. n. 2.* adeoque hæres ejusdem juris &
conditionis habebatur, cujus fuerat defunctus *l. 59. ff. de R.*
v. MATH. WESENB. p. 4. Consil. 105. n. 105. ANDR. TYRAQ.
de jur. const. possess. p. 3. libr. 2. tit. 13. limit. 30. n. 70. Opti-
onis verò legatum quia ante Justinianum conditionale erat
cit. §. Optionis & l. 3. ff. qui & à quibus manumiss. WISSEN-
BACH. *in Emblem. Tribon. p. m. 114.* & *seq.* ante conditio-
nis eventum & ejus implementum, adeoque nisi lega-
tarius vivus optasset, eo mortuo ad ipsius hæredes minimè
transmittebatur *l. 4. ff. quand. dies legat. ced. l. unic. §. 7. C. de*
caduc. toll. GLOSS. *ad l. 10. ff. de opt. legat. lit. X.* ANTON.
MATTH. *in Not. ad cit. §. Optionis & §. generaliter Instit. de*
leg. FRANCISC. VIV. *libr. 3. Decis. 484. f. m. 439.* NIC.
EVERHARD. *Consil. 82. n. 2. f. 226.* Hæc enim Optio
personæ cohærebat, adeoque personæ injuncta condi-
tio erat *l. 69. ff. de condit. & demonstr.* cujus probationem
legatario adscribit JOSEPH. LUDOV. *comm. conclus. lib.*
1. conclus. 14. vers. inferitur 156. f. m. 35. hinc cum eâ quo-
que meritò extinguebatur BRUNN. *ad l. 2. ff. quand. dies leg.*
ced. Verum Justinianus Imperator postmodum constituit,
ut licet legatarius non optaverit, Optionis tamen facultas
quomodocunque data omninò ad hæredem transeat.

E 3

& hic

& hic optare atque eligere possit per *l. 3. princ. & §. 1. C. commun. de legat. d. l. 5. ff. quando dies legat. ced.* BACHOV. ad *Trentl. v. 2. D. 13. ib. 5. lit. A.*

TH. XXXI.

Et sic vidimus effectus, quos Optio ex ultimâ voluntate concessa ac relicta producat. Quosnam autem vigore contractus data prodat, è re nostrâ erit brevibus quoque delibare. Quâ debitorem cui optandi facultas competit notandum, eum ad nil aliud præstandum compelli posse, quàm quod ipsi ex hisce rebus vel generaliter vel alternativè in contractum deductis, solvere allubescat, quoniam beneficium illud jure ipsi indultum, in ejusque favorem introductum, ei minimè auferri, nec contra eum detorqueri debet NICOL. EVERH. *Conf. 184. n. 11.* Quod tamen in alternativâ quantitatis (decem aut quinque) vel temporis, ubi semper minor quantitas & tempus remotius in obligatione est, secus sese habet *l. 12. ibique BRUNNEM. n. 1. & l. 109. ff. de V. O.* Quando autem debitor non optat i. e. declarat sese, in quam causam solvat, cum sit debitor fortè ex multis causis, tunc Optandi arbitrium ad Creditorem transit *l. 1. C. de solut. ibique SICHARD. n. 10.* Et si intra definitum tempus solvere, aut fidejussores dare promissit, tempus suæ promissionis sanctè custodire tenetur, *Conf. DISPUT. meam de TEMPORE in Academia Gryphiswaldensi anno 1666. mens. Sept. habitam libr. 1. c. 6. membr. 1. pag. 159. & 160.* Creditorem quod concernit, cum in ipsâ conventionem Optandi sibi facultatem exceptam voluerit, integrum quoque ipsi erit, ex duobus vel pluribus generaliter aut alternativè promissis, unum aliquod intendere, ut sibi hoc ipsum detur *l. 75. §. 8. ff. de V. O.* quæ optandi potestas ad hæredes omninò transit *l. 70. ff. de V. O. & ibi BRUNNEM.*

NEM. l. 75. §. 3. ff. de Legat. 1. ibique GOTHOFR. Lit. 4.
MATTH. MARTHESILAN. inter singul. Dd. in addit. ad n.
2. sing. 171. f. 148. quoniam illa una cum obligatione persona
stipulatoris ex sui natura, & ex tacita ac verisimili inten-
tione contrahentium cohæret CAROL. MOLIN. cit. loc.
n. 3. & nisi transmissibilem obligationem esse asseramus, cer-
tè nec hæres cedendo actionem, eam facultatem in alium
transferre posset BACH. ad TREUTL. v. 2. D. 13. th. 5. lit. A.
sub fin.

TH. XXXII.

Restat unicè ut de modis, quibus Optionis concessa fa-
cultas extinguatur ac tollatur, quædam substernamus. Ex-
tinguebatur autem illa oprandi potestas in Legato Optionis
olim morte Legatarii, ante factam electionem, de quo th.
30. vid. SEBASTIAN. MEDIC. Tract. Mors omnia solvit part.
2. Conclus. 60. n. 173. p. m. 176. In Legato Generis, si ad unum
totum genus reciderat in quo optio instituenda reliquis
extinctis, fiebat, ut cessante oprandi facultate, illud so-
lummodo quod reliquum, peti potuerit JUST. MEIER.
C. I. A. tit. de Opt. Legat. th. 4. In Legato alternativo quan-
do Legatario Optio permessa, uter ipsi ex duobus v. g. Sticho
aut Pamphilio allubuerit, si alter ex his in rerum natura esse
desiit, solus Pamphilus in obligatione remanet & præstari de-
bet l. 32. §. fin. l. 84. §. ii. ff. de Leg. 1. l. 32. in pr. ff. de condit.
in deb. GRASS. præalleg. loc. q. 66. n. 2. In Contractibus O-
ptionis facultas unius rei ex duabus disjunctivè promissis
exemptione expirat. Quando enim aliqua ex iis periit, aut
ex commercio hominum sublata, vel ex aliâ causâ puta lu-
crativâ aut donatione Creditoris facta fuerit l. 16. ff. de V. O.
ibique GOTHOFR. lit. q. KOPPEN. decis. 58. n. 34 Optiof. ele-
ctio creditoris extinguitur, & illa res quæ superest saltè debe-
tur.

977.
tur l. 95. in pr. ff. de solut. & ibidem BRUNNEM. n. 1. l. 2. §. 3. ff. de eo, quod cert. loc. l. 10. in fin. ff. de jur. dot. LAMBERT. à SALIN. *Fragm. distinct. in libr. 13. ff. q. 38.* Unius quoque ex alternativè debitis solutione Optio perimitur. Nam traditione factâ, nulla ulterius variatio admittitur, adeoque quamplurima suppeditantur remedia, quibus is qui Optionis facultatem habet cogi possit, ne variare ipsi amplius integrum sit, tradita à GUIL. MAYNER. *cit. loc. f. m. 354.* & hoc inter contrahentes actum censetur, non ut utrumque, sed unum ex alternativè promissis saltem solvatur CUJAC. *in l. 65. ff. de solut. tom. 4. p. 630.* GOMEZ. *var. resol. libr. 2. c. 11. n. 39.* adeoque unius solutione à totâ obligatione liberatio contingat l. 27 §. 6. ff. de pact. modò ante litem contestatam debitor optet, qualem rem solvere velit FRANCISC. de CALD. *de restitut. in integr. n. 42. in fin. p. m. 530.* Si autem quis ad res duas disjunctim obligatus, puta Stichum vel certam pecuniæ quantitatem, utrumque verò per errorem facti solvat, certum est debitori s. promissori optandi facultatem competere, quodnam indebitè solutum repetere velit, quoniam ei danda est electio repetendi, qui & dandi habuit, cum liberum ei fuit solvere alterutrum l. 10. C. de condict. indeb. PERETZ. *ad l. 5. n. 19. C. eod. & errore ductus, actum faciens, sibi non præjudicat* OCTAV. CACHERAN. *Consil. 27. n. 40.* Verum ab eâ Justiniani decisione excipiendus venit casus, quo duo Rei Stichi aut Pamphili utrumque pariter solverunt; nam electione petendi singulis ademptâ, soli Creditori quid & cui reddat, optio servatur l. 21. ff. de condict. indeb. CUJAC *libr. 8. Obs. c. 35.* Et hæc pro instituti ratione de JURE

OPTIONIS disseruisse sufficiant.

SOLI DEO SIT HONOR ET GLORIA.

Emendanda. in th. 16. lin. 10. pro judicatò leg. judicati; lin. 16. pro relinquitiùs leg. relinquatur; lin. 21. pro quo leg. quam; lin. 23. deleatur audirur lin. 25. omit-
tatur enim; lin. 27. pro hæc leg. hoc, ulteriora B. L. supplenda relinquimus.

ULB Halle

3

002 424 312

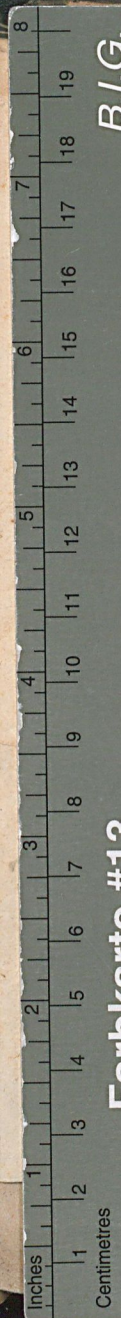


VD17

TA-FL







B.I.G.

Farbkarte #13



4, 301.
1755
1687, 4

D JURIDICA
RALIS

TIONIS

TER OPT. MAX.
UTORITATE

vi & Consultissimè
enatus

ia KILONIENSI,
IDIO

RDI Schultzen /
Antecessoris Primarii,
p. t. Decani,
sui perpetim venerandi.

ure Honoribus ac
mè consequendis,
n disquisitioni exponit

S VOLCMARUS;
s.

. M. DC. LXXXL
ante & pomeridianis.

NI,
NNI, Acad. Typogr;

XII

